

те, що на практиці іноді це зробити доволі складно, слід звернути увагу виключно на критерії, що вирізняють одну галузь права від іншої і розширити дане поняття в ГК України задля запобігання віднесення справи до невідомого органу [2].

Елементи господарських відносин мають місце (або можуть мати місце) в діяльності особистих селянських господарств, трудових, транспортних, земельних та фінансових відносин. Суміжними з господарюванням є народні художні промисли, яким також притаманні риси цієї діяльності - виробництво (зазвичай на професійних засадах) з метою реалізації за плату третім особам предметів художніх промислів. З практичної точки зору галузі вітчизняного законодавства постійно перебувають у змішаних формах та перетинаються між собою. Від правильного відмежування, як зазначає В. Торкатюк, залежить коректна кваліфікація та подальші санкції. Враховуючи те, що сучасне право України має на меті демократизацію та подолання колізій та прогалин, слід врахувати, що питання відмежування різних видів правовідносин один від одного є актуальним не тільки з наукової, а ще й з практичної точок зору [3].

Отже, провідну роль в системі галузей вітчизняного права займають господарські правовідносини, що, в свою чергу, регламентуються нормами господарського права України та націлені регулювання діяльності суб'єктів господарського права щодо виробництва товарів, виконання робіт або надання послуг, а також здійснення владного управління цією діяльністю в межах власної компетенції. Різноманітність господарських відносин зумовлює необхідність їх відмежування від інших видів правовідносин з метою подолання розбіжностей та прогалин у праві. В умовах сьогодення покращення законодавства є пріоритетною задачею держави.

Список джерел:

1. Господарське право: підручник / Д.В. Задихайло, В.М. Пашков, Р.П. Бойчук та ін.; за заг ред. Д.В. Задихайла, В.М. Пашкова. Х.: Право, 2012. 696 с.
2. Смолин Г.В. Державне регулювання господарської діяльності: курс лекцій. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2012. 528 с.
3. Торкатюк В.І. (ред.) Правове регулювання господарсько-фінансової діяльності підприємства: Монографія / В. І. Торкатюк, Г. В. Стадник, А. Л. Шутенко та ін.; за заг. ред. В. І. Торкатюка; Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. Х.: ХНАМГ, 2011. 346 с.

Фокша Л.В.,

кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри цивільно-правових дисциплін,
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

Іванова М.А.,

здобувач вищої освіти
групи ЮД-841
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

МІСЦЕ ПОДАТКУ НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ У ПОДАТКОВІЙ СИСТЕМІ УКРАЇНИ

Актуальність даної теми зумовлюється, передусім, тим, що формування та розвиток ефективної податкової системи, яка забезпечувала б необхідними фінансовими ресурсами основні функції держави є пріоритетним напрямком розвитку економіки і держави в цілому. Виходячи з того, що на сьогодні податкова система України є не досить стабільною та має безліч прогалин, то виникає необхідність розроблення якісних та ефективних механізмів, які б в подальшому сприяли її оптимізації як для платника податку, так і для держави загалом. І серед усіх видів податків та зборів, встановлених державою, важливе місце займає саме податок на додану вартість (ПДВ), оскільки цей податок, порівняно з іншими, має дещо ширшу базу оподаткування, а також є найбільш нейтральним з-поміж інших. Дивлячись на це, досить актуальним питанням є дослідження місця податку на додану вартість серед інших податків та зборів, а також його значення як в Україні, так і в зарубіжних країнах.

Це питання досліджувалось багатьма теоретиками та правниками, серед яких можна виокремити таких як В. Авер'янов, І. Александров, Д. Вінницький, Ю. Волошин, Л. Воронова, Л. Давтян, М. Карасьова, І. Кучеров, М. Кучерявенко, В. Пушкарьова, Л. Савченко, Є. Ровінський тощо.

Починаючи висвітлення даного питання необхідно зазначити, що в європейських країнах податок на додану вартість є головним непрямим податком. Зважаючи на те, що Україна обрала європейський курс і стрімко робить все задля вступу до ЄС, то запровадження і використання ПДВ в Україні є обов'язковою умовою приєднання до Союзу.

Розглядаючи становлення ПДВ в Україні, то вперше він був введений в дію 1 січня 1992 року Законом України «Про податок на додану вартість» від 20 грудня 1991 року. На сьогодні ж питання стосовно податку на додану вартість регулюється Податковим кодексом України, зокрема Розділом 5.

ПДВ, оскільки є відносно новим податком, має певні особливості:

по-перше, це єдиний податок із всієї сукупності податків в податковій системі України, що у повній мірі надходить до державного бюджету України і стабільно забезпечує його наповненість;

по-друге, оскільки ПДВ, так би мовити є «податком на споживання», то він сплачується платниками податку незалежно від їх прибутку.

Саме через це держава, ідучи на компроміс, пом'якшує для деяких категорій платників податку ставку ПДВ, використовуючи при цьому різні тарифи для суб'єктів оподаткування в залежності від значимості товару (тобто до товарів, що широко використовуються, застосовується базова ставка ПДВ; до товарів, що має важливе соціальне значення застосовується занижена ставка; до товарів «розкоші» може застосовуватись підвищена ставка оподаткування).

Аналізуючи нормативно-правові акти України, можна виокремити наступні напрями розвитку ПДВ. До них, зокрема, належать:

автоматизація процесу адміністрування податку та звітності;

запровадження більш зрозумілої та ефективної системи адміністрування податку;

поступове зниження та диференціація ставки податку;

збереження пільгового оподаткування щодо постачання товарів та послуг що мають соціальну спрямованість [3].

Загалом для детального розуміння місця податку на додану вартість в системі податкової системи України, необхідно визначити його внутрішній зміст, що розкривається, передусім, через реалізацію функцій, виконуваних ПДВ. До таких функцій, перш за все, необхідно віднести фіскальну функцію, яка є основною для усіх податків не тільки України, але й світу і забезпечує наповненість державного бюджету. Беручи до уваги іншу функцію – регулюючу, то вона застосовується з метою впливу такого податку на різні сторони діяльності суб'єктів оподаткування.

Для більш повного розуміння наслідків запровадження в Україні ПДВ та його ефективності, необхідно зазначити як позитивні аспекти цього податку, так і негативні.

До позитивних можна віднести:

повнота надходження податку до бюджету України та створення усіх можливих умов, які сприяють повноцінній сплаті такого податку;

вдосконалення електронної системи оподаткування ПДВ, а також досить оптимальне співвідношення між надходженням податку та витратами на його адміністрування;

більш-менш стабільність податкового законодавства й узгодженість його з іншими нормативно-правовими актами в державі;

боротьба з необґрунтованим розширенням податкових кредитів [2].

Стосовно негативних аспектів, то можна виокремити наступні:

недостатньо ефективний механізм оподаткування, що дає можливість громадянам ухилятися від сплати ПДВ;

мінімізація сплати ПДВ, що сприяє штучному формуванню податкового кредиту;

створення корупційних схем стосовно виведення коштів із державного бюджету

широке коло пільг із ПДВ, що загрожує ефективності використання вивільнених коштів [2].

Підводячи підсумок з цього питання необхідно зазначити, що податки на споживання є важливою та необхідною складовою податкових систем світу, у тому числі й України. Для більшої ефективності реалізації податку на додану вартість, Україні необхідно було б звернути на європейський досвід запровадження та реалізації такого податку.

Список джерел:

1. Податковий кодекс України: Закон України від 02.10.2.2010 № 2755-VI. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>

2. Бойко Л.І., Возіянова Ю.А. Порівняння податку на додану вартість та податку з обороту. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.nbuuv.gov.ua/portal/soc_gum/biznes/2010_1/2010/01/100117

3. Оксенюк О.І. Фіскальна ефективність податку на додану вартість в економіці України: автореф. дис. ... к. е. н: спец. 08.00.08. Львів, 2016. С. 5.

Фокша Л.В.,

кандидат юридичних наук, доцент

доцент кафедри

цивільно-правових дисциплін

Дніпропетровський державний

університет внутрішніх справ

Кльова В.О.,

здобувач вищої освіти

групи ЮД-841

Дніпропетровський державний

університет внутрішніх справ

ПОДАТКОВИЙ ОBOB'ЯЗОК: ПРАВОВА ПРИРОДА ТА ЗМІСТ

Аналізуючи чинне законодавства, треба відмітити, що податковий обов'язок є оптимальною категорією як для фінансового права так і для податкового. Обов'язок зі сплати податків є важливим та очевидним обов'язком особи.

Неоодмінно, треба наголосити, що податковий обов'язок – складна правова категорія. Це пояснюється тим, що його виконання обумовлено значною кількістю нормативної бази. Так, варто зауважити, що даний обов'язок закріплений у ст. 67 Конституції України, де зазначено, що кожен зобов'язаний сплачувати податки і збори в порядку і розмірах, встановлених законом[1].

Дослідження характерних особливостей податкового обов'язку знайшли своє віддзеркалення у наукових працях таких відомих науковців: В. Белих, є. Богатих, А. Бризгаліна, Д. Вінницького, Л. Воронова, В. Гурєєва, О. Горбунової, М. Карасьової, Л. Касьяненко, І. Криницький, М. Кучерявенко, О. Орлюк, Н. Пришва, Л. Савченко, В. Федоров, Н. Хімічевої, А. Храброва, Д. Черника, Д. Щокіна та інших. При цьому, усі вчені розглядали певні, окремі аспекти цього широкого поняття, відповідно до цього, вникає потреба у всебічному дослідженні даного поняття та його особливостей.

На думку Кучерявенко М., податковий обов'язок ототожнюють з обов'язком зі сплати податку. Але це тільки частина його змісту. Дій- !сно, сплата податку являє собою реалізацію основного обов'яз- І ку платника податків і може бути розглянута як податковий обов'язок у вузькому розумінні. Однак податковий обов'язок у широкому розумінні включає: 1) обов'язок із ведення податкового обліку; 2) обов'язок зі сплати податків і зборів; 3) обов'язок з